

N:o 138.

Af Herr **J. G. Granlund**: *Angående förhöjning af det till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare nu utgående anslag.*

Vid 1863 års riksdag anslogs till resestipendier åt handtverks- och fabriksarbetare, att sättas i tillfälle att i utlandet förkofra sig i sina yrken, 3,000 kronor. Detta anslag höjdes 1866 till 6,000 och slutligen 1870 till 8,000 kronor, och uttalade Stats-Utskottet i sina tillstyrkanden om förhöjning af anslaget nyttan och behovet deraf.

Men ifrågavarande summa är under nuvarande förhållanden alldeles för otillräcklig för det dermed afsedda ändamål, och den mängd arbetare, hvilka sjelfva obemedlade önska blifva i tillfälle att i utlandet inhemta den mångfald af lärdom, som der står dem till buds i de länder, der industrien står högre än hos oss. Emellertid eftersträvas de små stipendier, som kunna utdelas, ganska mycket, och enligt de underrättelser jag i Kommerskollegium, under hvars förvaltning medlen stå och till hvilket embetsverk ansökningar skola ingifvas, erhållit, voro dertill:

1871	55	sökande,
1872	80	„
1873	84	„
1874	56	„

men endast 21 à 23 hafva deraf kunnat erhålla del, och detta till så små belopp, som 30 à 400 kronor.

Med den kännedom man har om kostnaden att resa och uppehållets dyrhet, måste man väl medgifva, att ett resestipendium till ofvanstående belopp är alldeles för ringa, äfven om stipendiaten är endast en arbetare — och mången obemedlad, skicklig arbetare, med goda anlag, har därför icke vågat söka andel af anslaget, då han förutsett svårigheten att kunna uppehålla sig i de större europeiska städerna till dess han kunde få arbete på lämpliga verkstäder, äfven om han beredt sig på personlig försakelse i och för sitt uppehälle.

Det kan icke nekas, att den svenska industrien, frigjord från det tvång, som lagstiftningen under förra tider ålade densamma, gått framåt, och allt mer och mer utvecklats. Våra industriidkare hafva kunnat uppträda som täflare vid de storartade utställningar, som anordnats inom åtskilliga af Europas hufvudstäder, och der vunnit en förtjent uppmärksamhet.

Denna utveckling inom industriens område, behöfver allt flere och flere *skicklige* arbetare, men jag vågar påstå, att efterfrågan i detta hänseende är större än tillgången.

Det erkännes tacksamt, att staten till industriens utveckling bidragit genom inrättande af tekniska läroanstalter, så väl i hufvudstaden som landsorten, för den teoretiska undervisningen, men för den praktiska återstår mycket att önska, mycket att lära af utländingen, så väl i arbetsmetoder som en mer utbildad smak — för de unge män, hvilka egna sig åt industriens mångfaldiga yrken. Bland de personer, som årligen erhållit andel af ifrågavarande anslag, finnas flere, hvilka genomgått våra tekniska läroverk, och synas desse haft företräde framför andra, då man antagit, att de till följd af sin teoretiska underbyggnad egt mer förmåga att tillgodogöra sig hvad de fått se och erfara i utlandet; mången, som egt mer framstående anlag i konstnärliga yrken, har ock af anslaget erhållit del; det har således icke endast varit fabriks- och handtverksarbetare.

Våra industriidkare äro numera icke såsom fordom, innan näringsfrihet erhöles, till det mesta boende i städerna, utan spridda i hela landet. Enligt Kommers-kollegii officiella berättelse för 1871, tillhörde då 8,535 handtverksidkare städerna och 6,853 landet, af Sveriges 60,664 fabriks- och handtverksarbetare tillhörde 39,922 städerna, 20,742 landet; följaktligen kommer ett förökadt anslag så väl landet som städerna till godo.

Enligt gällande föreskrifter åligger det dem, hvilka erhålla del af anslaget, att vid återkomsten till fäderneslandet afgifva berättelse om hvad de i sitt yrke inhemtat, åtföljd af behöriga ritningar. Innan

en sådan berättelse aflemnas, utbekommes icke den sista fjerdedelen af anslaget.

Då jag är öfvertygad att Riksdagen, lika med mig, inser nyttan och behovet af att befordra och höja arbetsskickligheten hos våra yrkesarbetare, vågar jag på grund af hvad jag förut anfört vördsamt anhålla,

att det till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare nu utgående anslag, 8,000 kronor, måtte från och med nästa års början höjas till 15,000 kronor.

Om vördsam remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1875.

J. G. Granlund.

N:o 139.

Af Herr **J. G. Granlund:** *Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande skärpning i gällande fiskeristadgas bestämmelser angående skydd för späda fiskyngel.*

Oaktadt Kongl. fiskeristadgan af den 29 Juni 1852 i allmänhet synes lemna skydd för fisket i landets mindre insjöar, missbrukas det samma ganska mycket dels genom idkande af fiske med sådan redskap, att det späda ynglet ej sparas, dels att fiske utöfvas under lektiden.

Mig synes att bestämda förbud i denna riktning böra utfärdas, såsom redan skett i afseende på hummer och ostron.